

Mötesanteckningar samråd nationella minoriteter

Mötesdatum: 3 september 2026

Tid: Kl. 10.00-14.00

Plats: Nationella minoriteters kulturhus, Örngatan 6, 416 67
Göteborg.

Deltagande organisationer som företräder nationella minoriteter:

Club2000

Judiska församlingen i Göteborg

Kulturgruppen för Resandefolket

Samarbetsorgan i Borås

Sameföreningen Göteborg

Sverigefinska riksförbundet Västra Götalands distrikt

Deltagande politiker och tjänstepersoner:

Erik Mägi, ledamot i beredningen för mänskliga rättigheter

Helen Andersson, ledamot i beredningen för mänskliga rättigheter

Soraya Zarza Lundberg, ledamot i beredningen för mänskliga rättigheter

Conny Brännberg, ledamot i kulturnämnden

Marjan Garmroudi, ledamot i kulturnämnden

Susanne Sillberg Ligander, ledamot i styrelsen för kulturutveckling

Elin Strand, utvecklare på Länsstyrelsen i Västra Götaland

Vania Timback, regionutvecklare på Kulturförvaltningen

Rikard Eduards, regionutvecklare på hållbarhetsavdelningen

Deltagare med förhinder:

Göteborgs sverigefinska unga

Judiska föreningen i Borås

Trajosko Drom

Ed Kahrs, vice ordförande för styrelsen för kulturutveckling

Mötesanteckningar

1. Mötet öppnas, välkomna!

2. Godkännande av dagordningen samt anmälan av övriga frågor

3. Mötesanteckningar och kort återkoppling från föregående möte

Romanoparken/Bergslagsparken

Marken ägs av Jernhusen och beslut om namn fattas av Göteborgs Stads kulturnämnd. Förslaget att byta namn till Romanoparken är lyft till Göteborgs Stads namnberedning av en av samrådets förtroendevalda.

4. Återkoppling från beredningen för mänskliga rättigheters sammanträde

Stärkt stöd till romer likt Romano Center i Väst

Utifrån samrådets tidigare synpunkter är ett ärende för beslut av BMR framtaget i samråd med flera avdelningar på Koncernkontoret. Förslaget är att BMR ska föreslå regionstyrelsen att besluta att utreda behov och förutsättningar för VGR att införa ett utökat stöd till romer.

Samrådet tillägger under dagens möte att ett sådant stöd gärna skulle få bli mer än myndighetskontakter - som en öppen dörr till VGR som är inbjudande för dem som inte känner sig inbjudna i dagsläget.

Kultur i det allmänna

Det är Konstenheten inom Fastighet, stöd och service som arbetar för att bidra till en god offentlig miljö i VGR:s verksamheter.

Arbetet utgår från Riktlinje för offentlig konst, som styr förvaltningen och utvecklingen av VGR:s konstsamling, läs mer här: [Offentlig konst - Riktlinje](#)

Parallellt pågår flera initiativ inom VGR för att synliggöra och främja de nationella minoriteterna.

- Utställningen Sammanflätade historier (Göteborg och Skövde)
- Beslut att årligen uppmärksamma de nationella minoriteternas högtids- och minnesdagar
- En inventering inom området kultur och hälsa, vilket eventuellt kan vara relevant att koppla till denna aktuella fråga. Läs mer:

Samrådets deltagare menar att det finns många kala väggar i VGR och att det skulle kunna gå att väva in mycket mer som också ingår i VGR:s uppdrag. Exempelvis kultur som manifesterar nationella minoriteter och som kan vara gjort av nationella minoriteter. Så att VGR tillsammans med individer från nationella minoriteter kan bygga upp en stolthet. Initiativ till detta kan komma både från civila samhället och från kulturnämnden.

Angående högtidsdagar ställs frågan om tanken är att VGR ska samarbeta med Göteborgs Stad som redan uppmärksammar dessa väl. VGR föreslås samarbeta med kommuner i länet som redan gör det här bra. Någon typ av samordning behövs och vore win-win för alla parter. Det blir mer tyngd om hela regionen satsar på att uppmärksamma dessa tillsammans med kommunerna och då täcks hela länet in bättre.

Romskt förvaltningsområde

Presidiets bedömning var att frågan om hur det skulle se ut om VGR vore romskt förvaltningsområde inte går att besvara i nuläget då det saknas detaljer om vad ett romskt förvaltningsområde ska vara.

Samrådet frågar hur de kan ställa frågan så att den går att besvara. En politiker i samrådet menar att det är upp till dem (politikerna) att verka för att driva igenom förslaget om romskt förvaltningsområde på riksnivå.

Deltagare menar att de inte kan hävda sina rättigheter på samma sätt på grund av att länet inte är ett romskt förvaltningsområde. Vidare nämns att det är svårt att jämföra med finska förvaltningsområden då det finska språket var vägledande i skapandet av dessa medan det

finns flera varieteter olika av romano chib. Deltagare lyfter också att det inte går att använda sig av lagstiftningen om förvaltningsområden eftersom det inte finns några sanktioner. Det sverigefinska riksförbundets försöker påverka detta så att det blir sanktioner. Det vore om BMR kunde se över vilket ansvar det faktiskt innebär att vara finskt förvaltningsområde.

Handlingsplan för psykisk hälsa

Återkoppling om handlingsplanen ges.

Samrådet lyfte att psykisk ohälsa bland unga från nationella minoriteter kan hänga samman med erfarenheter av att inte få vara den man är eller att behöva tona ned eller förneka sin bakgrund i mötet med samhället. Som exempel nämndes unga sverigefinnar som frågar varför de inte får identifiera sig som finnar som lever i Sverige. Deltagarna betonade att det är viktigt att kunna känna stolthet över sin minoritetstillhörighet, sitt språk och sin historia.

I samtalet nämndes också att personer med finländsk bakgrund är överrepresenterade i suicidstatistiken, vilket understryker behovet av att synliggöra nationella minoriteters livsvillkor i arbetet med psykisk hälsa. Samrådet framhöll att både öppen och dold rasism påverkar människors hälsa och möjligheter att känna tillhörighet.

Föreningarnas betydelse betonades särskilt. De nationella minoriteternas föreningar erbjuder sammanhang där människor inte behöver förklara sin identitet eller bakgrund. Samrådet lyfte därför vikten av att samhället fortsätter att stödja föreningarnas arbete.

Samrådet önskar ta del av vilka konkreta åtgärder som planeras inom ramen för handlingsplanen för psykisk hälsa, och hur dessa åtgärder berör nationella minoriteter. Deltagarna lyfte även betydelsen av inkluderande språkbruk, exempelvis att använda begrepp som invånare i stället för medborgare när det är relevant.

Utvärdering av samrådsarbetet 2023-2026

Samrådet betonade vikten av kontinuitet inför kommande mandatperiod. Det är i nuläget oklart hur samrådsarbetet kommer att se ut framåt, men deltagarna önskar ett möte där nuvarande politiker och samråd kan göra en överlämning till kommande samråd. Även civilsamhällets organisationer ser behov av en tydlig överlämning,

eftersom byte av personer annars kan skapa merarbete och osäkerhet. Länk till utvärderingsrapporten ska skickas ut.

Tvärsamrådet 18 maj 2026

Videon med intervjuer av deltagare vid årets tvärsamråd visades.

VGR:s Budget 2027

Ordförande visar ett stycke ur VGR:s budget för 2027:

Kulturpolitikens uppgift är att ge förutsättningar för en levande kultur med övergripande mål som kulturell jämlikhet och jämställdhet, ökat tillgänglighet och allas rätt och möjlighet att delta i och ta del av kultur. Västra Götalandsregionens arbete med nationella minoriteter är en central del i detta och ska fortsätta stärkas. Under 2027 ska formerna för stöd till nationella minoriteter utredas i syfte att förbättra kommunikation och ömsesidig förståelse.

Formuleringen uppskattades som ett viktigt resultat som samrådet strävat efter under två mandatperioder.

6. Kulturförvaltningen – information och dialog

Vania Timback, Kulturförvaltningen

Sammanflätade historier – Nationella minoriteter Sverige

Efter visningens period i Regionens Hus Göteborg har utställningen fortsatt att turnera och visats på Institutet för språk och folkminnen i Göteborg. Under året har utställningen även presenterats på bibliotek och kulturhus i Tibro, Herrljunga och Svenljunga. Nästa planerade visningar är i Borås samt i Regionens hus i Skövde i december. Med syftet att öka kännedomen om Sveriges nationella minoriteter och deras särskilda rättigheter.

Utställningen har varit på turné under hela 2026 och är redan bokad för 2027, med möjlighet till en förlängning av turnén även under 2028.

Den mindre turnerande versionen av utställningen har också visats på flera platser i regionen. Två identiska uppsättningar har möjliggjort samtidiga visningar och därmed ökat utställningens räckvidd och tillgänglighet.

Samrådet uppskattar att utställningen fortsätter att turnera och påminner att information om turnéschemat borde nå nationella minoritetsföreningar på de platser där utställningen visas. Deltagare i samrådet uppmanar varandra att hjälpa till att sprida sådan här information i våra respektive kanaler

7. Övriga frågor

Utbildningen om nationella minoriteter

Inför framtagandet av utbildningen om nationella minoriteter uppfattade de samrådsdeltagare som medverkade i det att utbildningen skulle nå brett inom VGR. I dagsläget är det endast en mindre del av dem som behöver kunskapen som har genomgått utbildningen. Samrådet betonade därför att kunskapsfrågan fortsatt är mycket viktig, både för tjänstepersoner och politiker, och särskilt inför kommande mandatperiod.

Utbildningen lanserades i samband med utställningen i Göteborg. Frågan om obligatorisk utbildning har lyfts till ansvarig enhet inom VGR som svarar att den aktuella utbildningen inte kan göras obligatorisk. Däremot kan den rekommenderas till nytillträdde politiker, exempelvis vid mandatperiodsskifte. Kulturförvaltningen arbetar på flera sätt för att fler ska genomgå utbildningen.

Information på post

Inför nästa mandatperiod lyftes önskemål om att de föreningsrepresentanter som deltar i samrådet ska kunna få information både digitalt och på fysiskt papper via post. Förslagsvis valbart – vissa kanske endast vill ha mer omfattande information på papper exempelvis handlingsplanen för psykisk hälsa.

Politiker i samrådet betonade vikten av att liknande goda medskick från nuvarande samråd följer med in i nästa mandatperiod.

8. Samrådsarbete under kommande mandatperiod

Samrådet diskuterade formerna för deltagande under kommande mandatperiod. Ett förslag var att samrådet i större utsträckning kan öppna för individer utöver föreningsrepresentanter. Deltagarna betonade behovet av att analysera vilka minoriteter och grupper som saknas i samrådet, exempelvis unga och äldre. Som exempel nämndes

synpunkter från sverigefinska unga om att deras frågor inte alltid har fått tillräckligt utrymme.

Som jämförelse nämndes att MUCF har samråd med nationella minoriteters civilsamhällesorganisationer genom ett råd med personligt mandat, samt att de enligt uppgift arbetar med att bygga upp ett nytt ungdomsråd.

Rapporten från Alexandra Salmi från 2025 om hur VGR kan nå unga på ett bättre sätt bör användas som underlag i det fortsatta arbetet.

Deltagarna betonade också att många unga bär äldre generationers erfarenheter och bekymmer. Därför är det viktigt att unga kan fungera som språkrör även för personer som inte själva har möjlighet att delta, till exempel äldre eller personer som saknar föreningssammanhang.

Samrådet lyfte också att personer som bjuds in till samrådet för att tala om nationella minoriteters behov behöver vara väl förberedda och ha grundläggande kunskap om frågorna.

Samrådet menar att politikerna i samrådet bör avsätta arbetstid, i god tid, för att överlämna på bästa sätt inför nästa mandatperiod.

En fast ordförande lyftes som en framgångsfaktor för samrådsarbetet.

Frågor att skicka vidare till ett framtida samråd nationella minoriteter:

- Samrådet önskar en uppföljning av hur ansvaret som följer av att ingå i finskt förvaltningsområde har fått genomslag i praktiken.
- Samrådet önskar också besked om vilka konkreta åtgärder för som berör nationella minoriteter psykisk hälsa som planeras inom ramen för handlingsplanen för psykisk hälsa.

9. Utcheckning

Samrådet menar att samrådsarbetet utifrån struktur, samtalsklimat och resultat har utvecklats positivt under mandatperioden. Flera värdefulla resultat lyftes och deltagarna tackade varandra för ett väl utfört arbete.

10. Mötet avslutas